

RESOLUCIÓ DE LA SINDICATURA DE GREUGES QUEIXA RELATIVA AL DRET A UNA BONA ADMINISTRACIÓ (RESPONSABILITAT PATRIMONIAL)

ANTECEDENTS

Descripció dels fets objecte de la queixa

En data 19 de novembre de 2023 el ciutadà va presentar una queixa en aquesta Sindicatura en què exposava el següent:

- En data 3 de novembre de 2023 va presentar una instància al Districte de Sant Martí en la qual, en qualitat de persona interessada, demanava una còpia en format electrònic de l'expedient complet de responsabilitat patrimonial.
- El ciutadà al·legava que li havia estat notificada la resolució desestimàtoria de la seva reclamació, però que en aquesta resolució no hi figurava el peu de recurs ni tampoc si esgotava o no la via administrativa.
- A més, demanava que fins que la resolució no fos notificada amb l'esmena sol·licitada se suspengués el còmput de terminis per interposar el recurs que correspongués.

Actuacions fetes

Admesa a tràmit la queixa, la Sindicatura va iniciar la instrucció de l'expedient. Va estudiar els fets i la legislació aplicable, amb la finalitat de valorar si s'havien aplicat els **principis de bona administració** per a la salvaguarda dels drets fonamentals a la ciutat.

Després d'examinar el contingut de la queixa i la documentació aportada per la persona interessada, es va considerar convenient dirigir-se al **Districte de Sant Martí** per tal de conèixer les intervencions realitzades en relació amb la queixa presentada.

El dia 23 de novembre de 2023 es va sol·licitar a aquest organisme la informació necessària per a l'estudi de la queixa.

Resposta dels òrgans afectats

El dia 17 de gener de 2024, aquesta Sindicatura va rebre la informació sol·licitada. L'escrit exposa la tramitació donada a l'escrit presentat pel ciutadà.

CONSIDERACIONS

1. Marc jurídic de la responsabilitat patrimonial

L'article 174 del Decret legislatiu 2/2003, de 28 d'abril, pel qual s'aprova el text refós de la Llei municipal de règim local de Catalunya (TRLMRLC), estableix que els ens locals responen directament dels danys i perjudicis causats a les persones particulars en llurs béns i drets com a conseqüència del funcionament dels serveis públics, en els termes previstos en la legislació general sobre responsabilitat patrimonial.

L'ordenació legal de la responsabilitat patrimonial de l'Administració pública està regulada en els articles 65, 67, 81, 91 i 92 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques (LPACAP), i en els articles 32 a 37 de la Llei 40/2015, d'1 d'octubre, de règim jurídic del sector públic (LRJSP).

De manera molt succinta, per tal que la reclamació de responsabilitat patrimonial pugui prosperar, s'han de complir els requisits següents:

- Que hi hagi un dany que pugui ser rescabalat, individualitzat i quantificat econòmicament.
- Que la persona perjudicada per aquest dany no tingui cap obligació legal de suportar-lo.
- Que l'origen del dany provingui directament de l'actuació de l'Administració mateixa o de terceres persones que actuïn en el seu nom en l'exercici de les seves funcions.
- Que el dany sigui causat per un funcionament normal o anormal de l'Administració.
- Que hi hagi una relació de causalitat (causa-efecte) entre l'actuació de l'Administració i el dany originat.
- Que el dany no sigui conseqüència de força major.

La **competència per conèixer i resoldre el procediment no correspon a aquesta Sindicatura** sinó que és l'Administració reclamada la que ha de pronunciar-se sobre si hi ha, o no, relació de causalitat entre el funcionament del servei públic i el dany produït i, si escau, sobre la valoració del dany causat i la quantia i la forma de la indemnització, de conformitat amb els criteris que estableix l'article 34 de l'LRJSP per calcular-la i abonar-la.

A més, en el cas que ens ocupa, d'acord amb l'article 81.2 de l'LPACAP i l'article 8.3.a) de la Llei 5/2005, de 2 de maig, de la Comissió Jurídica Assessora (CJA), és preceptiu sol·licitar el dictamen d'aquest òrgan consultiu en els expedients de reclamacions de responsabilitat patrimonial de les administracions públiques la quantia de les quals sigui igual o superior a 50.000 euros.

2. L'escrit presentat el 3 de novembre de 2023

El Districte informa que en data 3 de novembre de 2023 es va notificar al ciutadà promotor de la queixa la resolució del regidor del Districte per la qual es desestimava la reclamació de responsabilitat patrimonial que va ser tramitada.

El mateix dia 3 de novembre de 2023 l'interessat va presentar un escrit, a través del registre electrònic de l'Ajuntament, que va tenir entrada en el Departament de Serveis Jurídics del Districte el dia 7 de novembre de 2023. En aquest escrit el ciutadà sol·licitava:

- Accés i còpia completa de l'expedient en format electrònic, inclòs el dictamen de la CJA.
- Ser informat de si l'acte notificat posava fi o no a la via administrativa i quins recursos s'hi podien interposar.
- Que es considerés que el termini d'interposició del recurs s'iniciava en el moment en què se li fes arribar la informació sol·licitada.

En data 22 de novembre de 2023, el lletrat responsable de l'expedient va emetre un informe jurídic respecte de les qüestions plantejades pel ciutadà. L'informe acaba amb les conclusions següents:

- Facilitar a l'interessat una còpia íntegra de l'expedient, inclòs el dictamen de la CJA.
- Esmenar la notificació feta el 3 de novembre de 2023 i incloure-hi el peu de recurs.
- Fixar com a *dies a quo* (moment inicial del termini) per interposar el recurs l'endemà que es notifiqués l'esmena sol·licitada.

En data 4 de desembre de 2023 el ciutadà va interposar un recurs contra la resolució que li havia estat notificada el 3 de novembre de 2023.

En data 12 de desembre de 2023, mitjançant una notificació electrònica, es va posar a disposició de l'interessat l'informe referit, al qual s'adjuntava la còpia íntegra de l'expedient, inclòs el dictamen de la CJA. Aquesta notificació va ser acceptada per la persona interessada en la mateixa data.

El mateix dia 12 de desembre de 2023 el lletrat va tenir coneixement del recurs interposat en data 4 de desembre de 2023 i va contactar telefònicament amb el promotor de la queixa per comunicar-li que el fet que hagués interposat el recurs deixava sense efecte el contingut de l'informe emès en data 22 de novembre de 2023, que li havia estat tramès aquell matí mateix. El ciutadà va mostrar la seva conformitat i va manifestar que abans d'interposar el recurs havia obtingut accés al dictamen de la CJA mitjançant l'enllaç a la pàgina web d'aquest òrgan consultiu.

El Districte exposa que el motiu pel qual es va ometre el peu de recurs va ser una errada de caràcter purament material: en el cas que ens ocupa, el peu de recurs que habitualment s'insereix just a sota de la signatura de la cap del Departament va quedar imprès en un full a part i es va traspaperar en algun moment del procés de signatura o notificació.

Tal com diu l'informe emès pel lletrat municipal, l'art. 40.2 de l'LPACAP disposa que totes les notificacions han de contenir el text íntegre de la resolució i indicar si posa fi o no a la via administrativa, els recursos que siguin procedents, si escau, en via administrativa i judicial, l'òrgan davant el qual s'han de presentar i el termini per interposar-los, sense perjudici que les persones interessades puguin exercir, si escau, qualsevol altre recurs que considerin procedent.

Així, en l'informe notificat al ciutadà el 12 de desembre de 2023 es convalida l'error a l'hora de notificar la resolució del procediment i es reproduïx el peu de recurs que havia d'acompanyar la notificació cursada el 3 de novembre de 2023. En aquest sentit se li comunica que:

Contra aquesta resolució, que no esgota la via administrativa, es pot interposar recurs d'alçada davant l'Alcaldia en el termini d'un mes, comptat des de l'endemà de la present notificació. Contra la desestimació tàcita del recurs d'alçada, que s'entendrà produïda quan hagin passat tres mesos des de l'endemà de la seva interposició sense que s'hagi notificat cap resolució expressa, es pot interposar recurs contenciós-administratiu davant del Jutjat contenciós administratiu de Barcelona en el termini de sis mesos a comptar des del dia següent al que s'hagi produït l'acte presumpte. Tot això sense perjudici que la persona interessada interposi qualsevol altre recurs que estimi procedent.

En el mateix informe es diu:

Pel que fa al *dies a quo* del termini per la interposició del recurs d'alçada contra l'acte notificat, **considerem prudent estimar la sol·licitud de l'interessat** en el sentit que s'iniciï el referit còmput l'endemà de la data en què es faci efectiva la notificació de la present comunicació, d'acord al criteri cassacional assentat per la recent sentència del Tribunal Suprem 215/2023 que, a l'hora d'establir els criteris de l'omissió del peu de recurs en les notificacions, distingeix entre els coneixements jurídics que s'han de presumir a les administracions públiques i als particulars”

A la vista de tot l'exposat, aquesta Sindicatura conclou que **no es va vulnerar el dret de defensa del ciutadà.**

En primer lloc, perquè en data 12 de desembre de 2023 se li va traslladar l'expedient complet, inclòs el dictamen de la CJA sol·licitat, de manera que es va donar compliment al que disposa l'article 53 de l'LPACAP.

En segon lloc, perquè el promotor de la queixa va interposar el recurs en data 4 de desembre de 2023, és a dir, abans de rebre l'informe jurídic municipal. Però, en el cas que no l'hagués interposat i atès que el Districte va esmenar la notificació, el dia d'inici del còmput per fer-ho s'hagués traslladat al 13 de desembre de 2023.

I, finalment, perquè entre la petició formulada pel ciutadà en data 3 de novembre de 2023 i la posada a disposició de la documentació i de les esmenes sol·licitades va transcorre un mes i nou dies.

Quant a l'error de l'omissió del peu de recurs en la notificació del 3 de novembre de 2023, aquesta Sindicatura ja ha manifestat moltes vegades que és coneixedora del gran nombre d'expedients i de càrrega de treball dels serveis municipals. Per tant, l'existència d'un error o problema en la tramitació interna d'un procediment administratiu no es pot considerar un fet estrany en un entorn amb un gran nombre de tramitacions administratives i actes successius. Així, tot i que es dugui una bona pràctica per prevenir l'aparició d'incidències, la possibilitat que apareguin errors en la gestió no es pot eliminar absolutament. Cal presumir que **són situacions no volgudes, si bé evitables amb un augment de l'atenció i la revisió de les tasques dutes a terme.**

El principi de **bona administració** i d'eficàcia dels serveis públics està recollit en el dret de la Unió Europea (article 41 de la Carta de drets fonamentals), en els articles 9.3 i 103 de la Constitució espanyola, i en l'article 3 de la Llei 40/2015, d'1 d'octubre, del règim jurídic del sector públic administratiu comú. Aquest dret implica disposar d'una Administració que presti el màxim nombre de serveis amb els millors estàndards de qualitat, que respecti els drets i els interessos legítims de la ciutadania, i capaç de resoldre els problemes de les persones d'una manera àgil i eficaç.

Així mateix, la Carta europea de salvaguarda dels drets humans a la ciutat, aprovada l'any 2000, esmenta, en l'article XXIII, quan es refereix a l'eficàcia dels serveis públics com a indicatiu d'una bona administració, que les autoritats locals han de garantir l'eficàcia dels serveis públics i la seva adaptació a les necessitats de les persones usuàries.

DECISIÓ

D'acord amb el que disposen l'article 143 de la Carta municipal de Barcelona i el reglament que regula la Sindicatura de Greuges de Barcelona, aquesta institució té com a missió valorar si s'ha produït un greuge. Considerats els fets i les normes aplicables, conclou que, en aquest cas, l'actuació del **Districte de Sant Martí, ha estat ajustada a dret i eficaç** pel que fa a la tramitació i a la resposta donades a la instància presentada pel ciutadà en data 3 de novembre de 2023.

Això no obstant, aquesta Sindicatura emet la decisió següent:

- **Recomanar al Districte de Sant Martí** que extremi la diligència en la tramitació dels expedients per evitar que es puguin reproduir situacions com la que s'ha descrit.

Aquesta resolució es comunicarà a l'òrgan municipal competent, se'n donarà compte al Plenari del Consell Municipal en l'informe anual reglamentari i s'informarà la persona interessada del seu contingut.